

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De judiciis & judicialibus. Hoc est de Sententia & re judicata, Executione, Attentatis, Judice, Notario, Advocatis, Procuratoribus, Expensis, & aliis ad materiam judiciorum. Pars II. Relatio Romanæ Curix forensis, ejusque Tribunalium, & Congregationum

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. II. De actore, & de reo; Et quando unus, vel alter dicatur; Et de effectibus resultantibus ex una vel altera persona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74090)

vel juris, omnimodas ac plene adjudicationis jure domini sui seu pertinentiæ; Aliud verò est possessorium, quod generaliter de sui natura est summarium, atque concernit solum possessionem, reservando alteri iudicio ordinario cognitionem totalis pertinentiæ, vel domini.

Possessorium autem subdistinguitur in tres alias species; Quorum unum dicitur adipiscende; Alterum recuperanda; Et alterum retinende possessionis; Primum verò quod generaliter in Curia sub nomine immisionis explicari solet, sub se plures continet species subalternas, seu remedia, cum quibus controversæ rei, vel juris possessio adipiscatur; Primo nempe est remedium *l. fin. Cod. de Edict. diu. Adr. tollen.* quod conceditur directo, & immediato, ac etiam mediato, & fideicommissario heredi ex testamento, Sive ad instar, conceditur etiam feudatario, vel emphyteutæ in vim investituræ, quæ speciem testamentorum ad hunc effectum redolere videtur; Secundo interdictum quorum bonorum, quod conceditur legitimo heredi ab intestato; Tertio interdictum quorum legatorum, quod legatario vel fideicommissario certæ rei, ad ipsam obtinendam competit; Quarto salviani; Quinto illud quod hypothecariæ dicitur, Sexto alterum associationis favore creditoris ad bona sibi affecta, Et septimo illud quod pro executione literarum datur in beneficiis.

Alterum est interdictum reintegranda seu recuperanda possessionis, qua possessor fuerit spoliatus; illudque antiquitus in curia frequens erat, hodie verò raro ob appellationem, quam admittit, ut in eius rubrica.

Et alterum est interdictum retinende, quod in Curia frequentius ac vulgò sub vocabulo mantentionis explicatur in puncto juris, pariter subdistinguitur in duas species, quod scilicet Aliud est summarium, quod etiam summariissimum dici solet, Hispani autem vocant *interim*; Et aliud est plenarium; Verum in Curia ista distinctio ab aula recessisse videtur, cum indefinitè hoc mantentionis remedium summarium reputetur, eo casu excepto in quo per sententiam diffinitivam in forma iudicii ordinarii procedatur, quod nimium rarum est, cum tunc processus exequutivi beneficium, aliaque remedia amittat, ut pariter in ejus particulari rubrica advertitur.

Alia item est generica iudiciorum seu causarum distinctio, quod Alia sunt causæ laicales, seu temporales, quæ in Curia prophana dicuntur, utpote bona, vel jura merè temporalia concernentes; Alia verò sunt causæ ecclesiasticæ, vel spirituales, (quæ vocabula synonyma sunt) concernentes bona, vel jura spiritualia seu ecclesiastica, ut ex gratia sunt, matrimonia, decimæ, beneficia, pensiones, jurisdictiones, & præminentie spirituales, cum similibus.

Istaque secunda species causarum ecclesiasticarum in Curia ex quodam eius stylo ad certum particularem effectum, remissoriae vel compulsoriae, diversa fortitur vocabula, quoniam quando de his agit, sub causarum spiritualium nomine non veniunt nisi beneficia, reliquæ autem omnes dicuntur prophanae, quamvis essent matrimoniales, vel decimales, seu alias merè ecclesiasticæ ac spirituales, quales ad omnes alios effectus censentur.

Quamvis autem dari soleat distinctio inter iudicium ordinarium, & delegatum, ut patet ex dicto practico, & aliis non tamen ista distinctio ipsis causis vel iudiciis congruere videtur, sed potius iudicibus, ob eorum facultatum divisam speciem vel

Card. de Luca de iudicijs & judicialibus.

naturam, ideoque sub iudicium potius quam iudiciorum sede id cadit, *infra disc. 3.*

Datur quoque alia distinctio inter causas judiciales & extra judiciales, vocando extra judiciales illas, quæ sine processu, & absq; aliqua tela iudicii, summarie cognoscuntur, Puta in Curia per Sacras Congregationes Cardinalium, vel in nudiis, & in eporiis; Aut in exercitu more militari, vel mercantili respectivè sive etiam per arbitros vel arbitratores; Atque in plerisque Civitatibus (laudabiliter quidem) pro facilitate, ac libertate comercii per peritos in ea arte vel ministerio, neglectis juris apicibus, Legistarumque frequenter irrationalibus subtilitatibus, vel traditionibus, seu verius superstitionibus sunt illi qui Iudices pectorales vulgò dici solent, sed ista species cadit sub genere causarum summariarum, ut infra in earum sede.

Alia verò distinctiones, quas curiosus terminorum seu vocabulorum indagator videre poterit apud prædictum, & alios practicos vel recesserunt ab aula, vel revera coincidunt in distinctionibus supra recensitis.

Generaliter autem iudicium, tale quale sit, cuiuscumque generis, vel speciei, ad sui essentiam tria vulgaria exigit requisita, seu tres pernecessè exigit personas, ex quibus illud constitui dicitur, nempe, ex Actore, ex Reo, & ex iudice, sine quibus iudicium non datur, etiam ubi agatur de iudiciis criminalibus ex officio seu per inquisitionem absque accusatore, quoniam fiscus nomine Reipublicæ, partes actoris gerere dicitur, *infra disc. seqq.*

Et quamvis plures personæ a lege privilegiatæ sint, ut iudices in causis propriis esse valeant, ut præsertim sunt supremi Principes habentes fiscum, cui hoc privilegium conceditur, adeo ut apud vulgus, una & eadem reputari soleat persona, iudicis, & Partis; Adhuc tamen ista personarum distinctio verificari dicitur; Vel quia Princeps non per se ipsum, sed per Tribunalia ac Magistratus à se deputatos iudicare solet; Vel quia ubi etiam per se ipsum iudicare velit, eius officialis, vel minister fiscalis, partes actoris, vel rei respectivè explicare dicitur, juxta frequenter in omni ferè materia enunciata distinctio plurium personarum formalium in eadem persona, materiali, *infra disc. 3.*

Agendo autem de iis quæ generaliter concernunt hanc iudicalem, seu practicam materiam, pro frequentiori usu exemplificatur praxis Curia Romanæ, ac etiam in aliqua parte illa Tribunalium Regni Neapolitani, Non quidem taxativè sed demonstrativè, tanquam de Regionibus in quibus earumque Tribunalibus, in vita forensis ingressu, ac respectivè progressu, praticare occasio dedit, cum prudentiæ regulæ non concedant praticè loqui de iis, quæ praticata non sint.

De actore, & de Reo. Et quando unus vel alter dicatur; Et de effectibus resultantibus ex una, vel altera persona.

SUMMARIUM.

- 1 Actor dicitur ille, qui primus est in iudicio.
- 2 Sed quod ad id dignoscendum spectari potius debet effectus.
- 3 An intentans iudicium l. diffamari dicatur actor vel reus.
- 4 Vocatus ad iudicium quatenus velit, suaq; putaverit interesse an sit actor, vel reus.

A 2

5 Actor

- 4
 5 *Actor laudatus vel defensor necessarius quam personam gerat. & an declinet forum.*
 6 *Quid in fisco.*
 7 *Actor sequitur forum rei.*
 8 *Clericus vocatus juxta modos de quibus num. 4. & 5. non declinat forum.*
 9 *An ille qui intentat manutentionem sit actor vel reus.*
 10 *Quomodo dignoscatur, an provocatus ad iudicium diu debeat reus.*
 11 *Actori competit jus elegendi iudicem vel forum inter plures competentes.*
 12 *Ille qui est actor, vel reus in prima instantia est etiam talis in altera.*
 13 *Fallit in secunda instantia, in qua electio est appellantis etiam si sit reus.*
 14 *Actor tenetur declarare quam actionem intentare velit, eamque restringere.*
 15 *Reus potest deducere plures exceptiones, etiam diversas vel contrarias.*
 16 *Declaratur conclusio de qua num. 14.*
 17 *Actori incumbit onus probandi, & reo sufficit vincere per non jus.*
 18 *In pari causa vincit reus cui sufficit offuscare probationes actoris.*
 19 *Quando actor bene probavit eius intentionem, vel eam habet fundatam in assistentia iuris, reus tenetur probare exceptionem.*
 20 *De assistentia iuris, quam habet Ordinarius loci in iurisdictione Ecclesiastica.*
 21 *De altera assistentia parochi in iure decimandi.*
 22 *Allegans libertatem habet intentionem fundatam, eiq. sufficit intentare negatoriam adversus præsentem servitutem.*
 23 *Declaratur in petitorio, non autem in possessorio retinende.*
 24 *In possessorio attenditur nudum factum possessoris, & non quaritur de iustitia vel iniustitia.*
 25 *In iurisdictionibus sufficit sola assistentia iuris ad possessorium, non autem in decimis, & aliis.*
 26 *Etiam in beneficiis procedit regula de actore non probante.*
 27 *Quid in officiis alijs que iuribus Regalibus.*
 28 *Actor præmitur onere probationis, etiam sic consistat in negativa.*
 29 *In iis, que in actore sunt fundamentum intentionis non admittitur probatio præsumpta.*
 30 *Inter actorem, & reum in iudicio servanda est æqualitas.*
 31 *Actori non conceditur dilatio quia debet venire instructus.*
 32 *De aliis differentiis inter actorem & reum.*
 33 *Potest quis eodem tempore esse actor, & reus, & quomodo.*
 34 *Iudicium est metiendum ex persona actoris.*

D I S C. II.

1 **A**ctor dicitur ille, qui primus est in iudicio, ac provocat alteram partem, cui Rei conventi nomen congruit. *l. in tribus ff. de iudic. ubi DD. c. forus §. actor de reg. iur. in 6. Mantie. dec. 282. n. 1.*

Neglectisque iis generalitatibus, quæ huiusmodi vocabulorum originem, vel significationem concernunt, cum hæc scholis potius congrua sint, atque (ut practicum forensis decet,) spectatis effectibus exinde resultantibus, & isti quam plures, & quidem notabiles esse dicuntur, ut infra; Ideoque merito frequenter disputari contingit, quis nam

verè Actor, & quis nam Reus dicatur, spectato ut dictum est, potius effectu quam verbali significatione, vel formalitate, circa priorem, vel posteriorem existentiam in iudicio.

Quamvis etenim vera sit præmissa regula generalis, ut scilicet provocans dicatur Actor, provocatus autem Reus; Ea tamen non semper firma est, cum quandoque provocantis, qui sit primus in iudicio, Rei potius, quam Actoris nomen congruat; Et è converso, provocatus, spectato effectu, censeatur actor.

Ut præsertim disputare frequens occasio in Signatura aliisque Tribunalibus præbuit super remedio textus in *l. diffamari ff. de ingen. & manumiss.* Et in altero desumpto ex textu in *l. si contendat ff. de fideiusor. de quorum utroque particulariter agitur infra hoc eod. tit. disc. 16.* quoniam non levis est questio inter scribentes an unius vel alterius remedii, sive utriusque intentator, quamvis inspecta materiali origine, sit primus in iudicio, potius provocator, quam provocatus, censeri debeat actor vel Reus; Aliquibus priorem; Aliis autem posteriorem partem tenentibus; Tertia verò opinio distinguens probabilior est, cum qua Romana Curia (fundatè quidem) procedit, ut à possessionis qualitate, questionis decissio pendeat; Si enim huiusmodi remediorum intentator non possideat rem controversam, sed illam adipisci cupiens, contra formidatos vel suspicatos oppositores, sive sint possessores sive non, pro obstaculis removendis, in iudicio sit, tunc actor potius censendus erit; Clarius verò si provocatus possideat; E converso autem si ipse possessor existat, iactatores autem vel diffamantes provocet, tunc censendus est Reus, ut in sua possessione se confirmet, atque reiici curet illas actiones vel oppositiones, quas contra ipsum possessorem, tanquam reum dirigere, vel exercere opus esset, *sub tit. de iurisd. disc. 62. & 69.*

Prout ille qui sit provocatus in ratione potius invitativa quam coactiva, adeo ut non parendo contumax reputari non possit, neque ad aliquid in persona, vel bonis propriis condemnari, ut in illis contingit, qui in iudicio concursus creditorum, vel in alio simili, cui eadem congruat ratio, evocantur, cum clausula, *quatenus sua putaverint interesse*, Actoris potius quam Rei personam spectato effectu, gerere dicitur, ideoque licet, ab eo iudice vel foro sit exemptus, illum non declinat. *eod. tit. de iurisd. disc. 10. & 94.*

Idemque in eo, qui tanquam defensor necessarius, cui in plerisque partibus, præsertim in Tribunalibus Regni Neapolitani, auctoris laudati, alicubi verò rei mediati vocabulum tribuitur, spectato effectu actoris, vel tertii ad causam venientis, personam gerere dicitur; A deo ut, ex veriori magisque recepta opinione (à contradicentibus tamen non immuni forum non declinet, neque suum privilegium possessori ac reo immediato communicet. *eod. tit. de iurisd. disc. 60. & 63.* cum istud singulare Fisci privilegium sit, *eod. tit. de iurisd. disc. 83.* cum similibus de quibus occasione singularum rubricarum infra agi contingit.

Effectus autem exinde resultantes multi sunt, ex hac universa iudiciorum materia conjiciendi; præsertim vero, ac frequentior ille, competentie, vel declinationis fori, ex regula quod (excepto fisco qui in hoc est privilegiatus, actor tenetur sequi forum rei, illi; in proprio foro convenire, dicto *l. de iurisd. in locis allegatis & in aliis pluries.* Unde propterea si laicus

laicus possessor, timens clerici molestias, illum cum dictis remediis provocet coram proprio iudice seculari, qui omnimodam habeat incompetentiam cum clerico non poterit iste forum declinare, quoniam nihil ab eo petitur, sed possessor per viam exceptionis potius quam actionis, suum jus suamque actionem confirmare satagit, coram eo iudice, coram quo conveniendus esset, quando jactata molestia ad exercitium in iudicio deduci deberent, cum similibus, quibus eadem congruat ratio, *dict. disc. 60. & 94. de jurisdict.*

Hinc proinde, quamvis regula sit, quod etiam intentans summarissimum interdictum possessorium retinenda, dicatur Actor potius, quam Reus; adhuc tamen ad hunc effectum fori, cum eadem distinctione proceditur, an scilicet de facto sit possessor, utramque, naturalem, & civilem habens possessionem, quam confirmare cupiat, & tunc Reus potius censendus veniat; Secus autem ubi ex solo beneficio possessionis civilis animo retentus intendat cum hoc remedio, recuperare naturalem ab alio occupatam *dicto disc. 63. & in alijs eod. tit. de jurisdict.*

Punctus enim est in eo, an ille qui provocatur, contumax reputari valeat, atque molestias in persona, vel in bonis quæ possideat de facto pati, ut tunc dicatur Reus, coram eo iudice comparere arctatus, secus autem ubi ad comparandum, suaque Jura, quæ habere pretendat deducendum invitetur tantum, non autem arctetur. *dicto disc. 60. & 94. de jurisdict.*

Alter est effectus, quod pluribus existentibus iudicibus eque competentibus, Actoris est electio, coram quo, data competentia, Reum provocare velit, juxta ea quæ in proximè sequenti rubrica habentur, agendo de iudice competente, *disc. seq.*

Nisi de ulteriori instantia agatur in gradu appellationis, quoniam licet ille, qui est Reus in prima instantia, dicatur etiam talis in secunda, & in quacumque alia ulteriori *Scraphim. decis. 1422. Cavaler. decis. 630. contr. 1.* Attamen inter plures iudices appellationis eque competentes, ipsius appellantis est electio, quamvis Reus existat, cum electio Actori tribuetur in prima instantia, atque in iudicii initio, *inf. in disc. appellationis.*

Datur quoque alter notabilis effectus, qui ex hac inspectione oritur, circa actionis restrictionem; vel declarationem, quoniam inspecto rigore Juris civilis, Actor Reo petente, declarare tenetur, ad quam actionem se restringat, neque plures diversas cumulare possit, *inf. disc. 15.* E converso autem Reo conceditur facultas deducendi, & cumulandi plures exceptiones, non solum diversas sed etiam contrarias, *ibidem proximè.*

In praxi tamen, rarus periculis idealis hic effectus remanere videtur, dum hodie, ex particularibus legibus, vel styliis, sive ex quodam generali usu, sublatis videntur Juris civilis antiqui rigores, ac formalitates, ideoque in vim clausularum, quæ in libellis, vel monitoriis, aut in commissionibus, vel supplicationibus, pro diversis styliis, adijci solent, plurimum actionum, vel remediatorum cumulatio Actori permessa est, ut infra agendo de libellis, & monitoriis, vel commissionibus advertitur, *inf. disc. 7.*

Præcipuus autem, omniumque major effectus est ille, circa onus probationis, quod Actori incumbit, quoniam Reo sufficit vincere, fugiendo, per non jus Actoris, quo perfectè, & concludenter non proban te id, quod est hujus actionis, vel intentionis fundamentum, Reus absolvitur; *Greg. & add. decis. 228 & passim.* Idemque procedit ubi æquales es-

sent probationes utriusque, cum semper in pari causa potior sit conditio Rei; Quinimo, neque hic æqualis probationis onere præmitur, sed ei sufficit cum eius probationibus consistere, dubiasque reddere illas Actoris, ita impediendo ne ad perfectionem, seu conclusivam qualitatem perveniant *Dec. 158. & 270. num. 2. & 3. p. 10. rec. & inf. disc. 22. & sæpius in omni materia.*

In hoc autem probationis onere frequenter contingit, ut Reus Actoris partes potius gerere dicatur, Quando enim Actor, vel in assistentia juris, vel in perfectis beneque conclusis probationibus, suam fundavit actionem, vel intentionem; si Reus illam elidere velit cum exceptione, seu cum limitatione, tunc partes Actoris potius in hoc gerere dicitur circa onus perfectæ, & concludentis probationis, qua non facta, Actor obtinet, quamvis (ut dictum est) ejus intentio fundetur in sola assistentia, vel regula juris, cujus virtus, & operatio est fundandi intentionem eius, cui assistit, atque transfundendi onus probationis in alteram partem, quæ præterdit contrarium, ut in plerisque materiis frequenter habetur, *Mantic. dec. 251. Barbof. axiom. 198 & inf. disc. 22. & sæpius in omni materia.*

Præsertim autem id praxis docet in materia jurisdictionali favore Episcopi vel Ordinarii loci, qui juris assistentiam, vel regulam habet in spirituali, & Episcopali jurisdictione in omnibus Ecclesiis, & cum clericis, ac etiam respectivè in suis casibus cum laicis suæ diocesis, vel territorii; Ista enim assistentia sufficit, donec Prælati inferiori, vel alteri, qui jus exemptionis, vel separationis territorii, aut præscriptionis præterdit, contrarium concludenter probet, juxta illas plures inferiorum Prælatorum species, quæ in sua jurisdictionali sede recensentur, *tit. de jurisdict. disc. 1. cum plur. seqq.*

Ita pariter in materia decimarum favore Parochi habitentis assistentiam juris in causa universalis decimandi intra omnes fines suæ parochiæ, donec qui præterdit jus activum decimandi, vel exemptionem passivam, id probet, quamvis parochus sit Reus, alter vero sit Actor, ut pariter in sua decimarum materia, cum similibus *sub tit. de decim. disc. 1. cum plur. seqq.*

Et generaliter habemus in materia servitutum, ac etiam in altera pensionum ecclesiasticarum, quæ pariter servitutis speciem redolent, quod scilicet juris regula assistit libertati, ideoque ille, qui eam a legat fundatam dicitur habere intentionem absque alterius probationis onere, per illam actionem, quæ dicitur negatoria, quamvis ipse sit Actor, & provocator, donec ille, qui servitutum præterdit, illam probet, unde propterea præfinitis terminis, pro locorum, vel Tribunalium styliis, provocato non probante, fertur sententia pro Actore, super libertatis canonizatione *Dec. 101. p. 4. rec. tom. 2. & sub. tit. de servit. pluribus & sub. altero de pensionibus.*

Procedunt verò hæc in iudicio petitorio non autè in possessorio, in quo jurisdictionis speciale est, ut sola juris assistentia absque alio fomento, vel adminiculo sufficiat *d. i. de jurisdict. disc. 1. & seqq.* In reliquis autè præmissis, ac similibus, ista non impedit servitutis, vel pensionis, aut similis juris possessorem, qui in sua possessione interim manuteneatur, cum ad hunc effectum non quærat de iustitia, vel iniustitia, sed attendatur nudè factum possessionis, atque sufficiat sola possibilitas iustificationis in petitorio *Infra disc. ubi de hoc iudicio.* Et licet in decimatoria materia id quoque procedat, non per hoc tamen,

25 sola juris assistentia absque possessionis saltem ad-
miniculativa justificatione, in parte, que in habente
causam universalem sufficit, ad id admittitur, eo mo-
do, quo in jurisdictionibus, in quibus videtur spe-
ciali, ut in suis respectivè rubricis, vel discursibus
inferius magis distinctè advertitur. *Dicto disc. 1. &
segg. de jurisdictione. & infra in eo discursu, in quo agi-
tur de hoc possessorio.*

26 Adeoque procedit dicta regula generalis, quod
cessantibus limitationibus, ut supra. illi, qui actoris
personam gerit, perfecta, & concludentis proba-
tionis onus incumbit, ut receptum sit, id procedere
etiam in beneficiis, quæ de sui natura sine titulo
non obtinentur. *tit. de benefico. disc. 2.2. & in aliis.*
Quamvis in prophanis, quæ pariter sine titulo ob-
tineri non possunt, ut sunt officia, aliaque regalia
ob nimiam resistantiam, id patitur difficultates
27 juxta varios regionum, vel principatum stylos;
tit. de Regal. disc. 14. Eademque regula de actore non
probante generaliter procedit, quamvis agatur de
negativa, in qua ejus intentio fundata sit, quoniam
ista quoque concludenter justificanda est, illis casibus
exceptis, in quibus ob assistentiam juris com-
petat actio negatoria, ut supra, *Buratt. & add. dec.
10. & 948. dec. 55. p. 5. rec. & passim.*

28 Atque in ijs, quæ sunt intentionis actoris fun-
damentum, non admittitur probatio præsumpta,
*Add. ad Gregor. dec. 53. dec. 20.2. n. 4. p. 5. rec. & sæpius
in omni pene materia.*

29 In reliquis autem, regula generalis est innixa æ-
qualitati, quam lex inter colligentes in judiciis
servandam esse disponit, ut Actor, & Reus ad im-
paria judicari non debeant, eorumque conditio de-
beat esse æqualis, unde propterea privilegium, vel
quasi, quod uni eorum competat, alteri commune
efficitur, ut (exempli gratia) habetur infra in appella-
tionum rubricis, seu discursu in proposito. *Ægi-
diana*, quod si actor sit clericus, vel alias *Ægidiana*
non subditus, id reo quoque suffragabitur, & è
converso, cum similibus, *infra in discursu, in quo agi-
tur de appellatione.*

30 Ea tamen inter Actorem, & Reum præ cæteris
inequalitas quoque dignoscitur, circa dilationes
quæ Reo de jure competunt. Actori vero negan-
tur; Ex ea differentie ratione, quod Actor unire
debet ad causam instructam, quod Reo objici non
potest, *Caput. q. dec. 15. p. 1. & infra. Prout e-
tam circa litis introductionem, vel initiationem
si qua notabilis differentia dignoscitur inter Acto-
rem, & Reum, ut inferius agendo de litis introdu-
ctione advertitur, infra disc. 7. cum similibus, de
31 quibus in progressu juxta singulos respectivè effe-
ctus, vel singula judicia, seu remedia de quibus par-
ticulariter agitur.*

In eadem tamen persona materiali eademque li-
te, seu causa, utriusque persona formalis, Actoris
& rei concursus, pro diversitate respectuum, rectè
33 dari potest, quia nempe ratione reconventionis, seu
alias coram eodem Iudice, & in eodem processu,
duplex cumuletur judicium, in quorum uno quis
sit Actor, & in altero Reus, & è converso *Merlin.
decif. 350. repetit. decif. 170. p. 5. rec. Goncin. decif.
1380.* cum aliis in universa hac judiciali, seu pra-
ctica materia inferius desumendis.

Demum recepta est regula generalis occasione
judicii possessorii retinenda sæpius enunciata, præ-
sertim in materia pensionum Ecclesiasticarum alia-
rumque præstationum etiam contra successorem,
quod judicium est metiendum ex persona Acto-
ris, non autem Rei, *infra in eo discursu, in quo agitur*

de manutentione, & sub tit. de pension. & alibi sæ-
pius.

De iudice, & foro competente; vel
incompetente; Aut de illo majoris
vel minoris competentie, in con-
cursu plurium æquè competen-
tium; Et de iudice recusabili, vel non
recusabili ratione suspicionis; Ac eti-
am de iudice ordinario & delegato.

SUMMARIUM.

- 1 De quo iudice hic agatur, & ad quid.
- 2 Alter est ordinarius, & alter delegatus.
- 3 Quis dicatur ordinarius, & quis ecclesiasticus.
- 4 De iudice Ordinario fori laicalis.
- 5 Qualem potestatem habeat iudex ordinarius.
- 6 Alia est jurisdictio in dominio & alia in exercitio; ut
in Baronibus.
- 7 Episcopi habent in dominio, & in exercitio, & de ex-
equatione Episcoporum, & Baronum.
- 8 De Vicario Generali, & Vicariis foraneis, eorumque
jurisdictione.
- 9 Episcopus aut teneatur habere vicarium.
- 10 De antiquis Archidiaconis, & Archipresbyteris.
- 11 Distinguntur iudices fori ecclesiastici, & laicalis.
- 12 Etiam in eodem foro iudices civiles, & criminales.
- 13 Qui sint iudices ordinarii Curie Romanae.
- 14 Rota est iudex ordinarius, sed singuli Auditores dele-
gati.
- 15 Quid de Sacris Congregationibus Cardinalium.
- 16 De delegatis ad universitatem causarum & ad cau-
sas particulares respectivè.
- 17 Episcopi seu locorum ordinarii, sunt Ordinarii, &
delegati diversis respectibus.
- 18 Quando iudex Ordinarius fiat delegatus ex super-
veniente commissione, vel rescripto.
- 19 Memoriale non tribuit jurisdictionem.
- 20 Stylus est interpretis voluntatis Principis.
- 21 Quid referat ut Ordinarius efficiatur delegatus.
- 22 Delegatus particularis debet docere de delega-
tione, eamque in citatione inferere, quod limi-
tatur.
- 23 Delegatio strictè intelligenda est & non extendi-
tur.
- 24 Iudex ordinarius revocat sententiam propriam diffi-
nitivam ex capite nullitatis, quod non facit delega-
tus.
- 25 Executor litterarum Apostolicarum si nulliter pro-
cedit non potest denuò valide procedere.
- 26 De incompetencia etiam habituali, vel de actuali
tantum.
- 27 Iudex laicus cum clerico est incompetens habitu, &
non est prorogabilis.
- 28 An Episcopus possit committere laico causas ecclesi-
asticas, vel spirituales.
- 29 Prorogatio partium non dat jurisdictionem habitu
deficientem.
- 30 An compromissum in causis ecclesiasticis fiat in laico
cum.
- 31 De causis spiritualibus etiam inter laicos.
- 32 De casibus in quibus iudex laicus procedit in causis
clericorum.
- 33 De iudice incompetente cuius jurisdictio sit proroga-
bilis.
- 34 Auditor Camera extra Curiam non procedit in pri-
ma instantia.